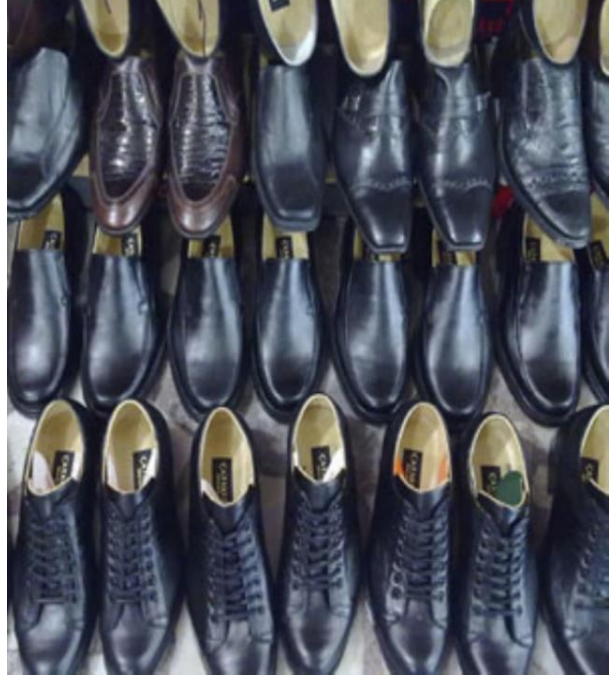

KAMU ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİ GELİŞTİRME VE PLANLAMA KURULU

TEMMUZ 2021

BARTIN İLİ AYAKKABI VE SAYA SEKTÖRÜNE AİT SORUNLARIN TESPİTİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

GİRİŞ

İlimizde ayakkabı ve saya imalatı yapan birçok firma vardır. Bunların çoğu fason imalatçılardır. Markalaşamama problemi bu sektörde ülkemizin en temel sorunlarından biridir. Siparişlerin alınarak Türkiye'deki üretimi ucuza imal edildiği Avrupa'nın kendi iç piyasasına markasından dolayı üç-dört katı fiyat farkıyla sattığı bu ürünlerde bizim insanımızın emeği vardır. Ancak bu sarmaldan kurtulmak için girişimcilik ruhunun ülkemizde daha egemen olması gerekmektedir.

22 Aralık 2020 tarihinde Bartın İnovasyon ve Test Merkezinde yapılan KÜSİ toplantısında Bakanlığımızın gönderdiği İl Sanayi Durumu konulu gündem maddesinin "İl özelinde güçlü olunan "Gıda Ürünleri" ve "Giyim eşyaları" sektörlerinin sorunlarının tespit edilmesi ve mevcut konularının korunması ve geliştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gündemine geçildiğinde;

Toplantı Başkanı Vali Yardımcımız Sn. Abdullah AKDAŞ'ın teklifi ile ilimiz Ayakkabı ve saya sektörünün sorunlarının ve çözümlerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma yapılması kurul tarafından oybirliği kabul edilmişti.

Kurulun bu kararı almasından sonra Bartın Üniversitesi, Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Bartın KOSGEB Müdürlüğü, Bartın Ticaret ve Sanayi Odası, Bartın OSB Müdürlüğü Ayakkabı ve sayacılar derneği ve özel sektör firmalarıyla beraber dönem içinde yüz yüze ve video konferans yöntemleriyle yapılan toplantılarla sektörde yaşanan sorunlar belirlenmiş ve belirlenen bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirilerek aşağıda sunulmuştur.

BARTIN İLİ AYAKKABI VE SAYA SEKTÖRÜNDE YAŞANAN SORUNLAR VE SEKTÖR TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Tedarik Zinciri, Hammadde ve Kaynak Temini İle Tedarik Zincirine Yönelik Sorunlar ve Öneriler

- Ayakkabı imalatında ihtiyaç duyulan hammaddelerin tamamı Bartın dışından temin edildiği bunlar bazılarının Bartın'da üretiminin yapılabileceği belirtilmiştir.

Üretim Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Öneriler

- Saya sektörünün emek yoğun sektör olduğu ve ilimizde bulunan saya üreticisi işletmelerinin tamamının fason imalatçı olması nedeniyle en büyük gider kalemlerinin

personel giderleri olduğu belirtilmiştir. Bir personelin işletmeye maliyetinin, asgari ücret, yol, yemek. Kıdem tazminatı, yıllık izin, işçi ve işveren payı, vergi ve diğer yasal yükümlölükler de dahil edildiğinde yaklaşık 5.500 TL olduğu ifade edilmiştir. Kayıt dışı üretim yapanlara rekabet edebilmenin zor olduğu belirtilerek vergi ve yasal yükümlölü bu noktada işçi ve işveren payı, vergi ve diğer yasal yükümlölüklere sağlanan desteklerin artırılması önerilmiştir.

- şehirde yaşanan elektrik kesintilerinden dolayı üretimde kayıpların yaşandığı dile getirilmiş ve üretim planlama sorunlarının yaşandığı belirtilmiştir.

Satış, Pazarlama ve Dağıtım Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Öneriler

- İşletmelerin büyük çoğunluğunun fason olarak çalışması nedeniyle, doğrudan bir satış pazarlama faaliyeti yürütmedikleri belirtilmiştir. Bununla birlikte kayıt dışı üretim yapan işletmeler nedeniyle ana işletmelerle yapılan anlaşmalarda fiyat konusunda sorun yaşandığı ifade edilmiştir.

Yapısal Sorunlar ve Yasal Zorunluluklar

- En önemli sorunlardan birinin Üretim yeri sorunu olduğu ifade edilmiştir. Bu sorunun çözümlenmesi için işletmelerin ihtiyaçlarına yönelik projelendirilecek lojistik olarak konumu uygun olan yeni bir sanayi sitesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Üretim yeri sorununun çözümlenmesi durumunda ilimize bu konuda yeni yatırımların gelebileceği belirtilmiştir.
- Merdiven altı ve kayıt dışı üretim yapan Firma/Kişiler, en önemli gider kalemi olan personel giderlerinin işçi ve işveren payı, vergi ve diğer yasal yükümlölükleri ödemedikleri için fiyatları oldukça aşağı çekmekte bu durum nedeniyle kayıt içi çalışan işletmelerin bu firmalarla rekabet edemediği belirtilmiştir. Ulusal çapta bu Firma/ Kişilere yönelik denetimlerin arttırılması gerekliliğine değinilmiştir

Diğer Sorun ve Öneriler

- Sektörde yer alan işletmelerin Bartın Sayacılar ve Ayakkabıcılar Derneği adında bir dernek kurdukları belirtilmiş, birlikte yapılacak diğer faaliyetlerin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için bir kooperatif yapısının kurulması gerektiği ifade edilmiştir.
- Enerji-SA tarafından işletmelere sunulan solar enerji sistemleri konusunda daha fazla bilgi almak için bir toplantı yapılması önerilmiştir.
- Üretim sürecinde standardizasyonun sağlanması, insan kaynaklı yaşanan sorunların minimize edilmesi ve en önemli gider kalemi olan personele duyulan ihtiyacın azaltılmasını sağlamak amacıyla sektörde uygulanabilecek dijital otomasyon sistemleri konusunda bir çalışma yapılması önerilmiştir.
- Sektörde yeni ürün geliştirme, mevcut ürünleri daha yenilikçi bir şekilde yeniden tasarlanması konularının çalışmalar yapılması önerilmiştir.

Çözüm Önerileri:

- Ülke genelinde kayıt dışı üretim yapan firmalara yönelik denetimlerin artırılması konusunda SGK 'ya öneri sunulması,
- İşçi ve işveren payı, vergi ve diğer yasal yükümlülüklerle sağlanan desteklerin yıllık değil mümkünse 3 yıllık olarak önceden ilan edilmesine yönelik ilgili kurumlara yazı yazılması,
- Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından, Bartın ilinde faaliyet gösteren Ayakkabı ve saya imalatçısı olan işletmelerin elektrik kesintisi sorunlarının Enerji-SA İşletmesine bildirilerek yatırım planına alınan iyileştirmelerin ivedilikle tamamlanması, yatırım planı olmayan iyileştirilmelerin de bir önce yatırım planına alınarak sorunların giderilmesi konusunda bir yazı yazılması,
- Güneş enerjisinden elektrik enerjisi elde edilmesine yönelik yatırımların avantaj ve dezavantajları hakkında BAKKA Uzmanı Dr. Şahin BAŞ tarafından imalat sektöründeki işletmelere yönelik bir bilgilendirme toplantısının yapılması,
- Enerji SA 'nın kurduğu solar sistemlerle alakalı imalat sektöründeki işletmelere yönelik bir bilgilendirme toplantısının yapılmasının talep edilmesi,

- Bartın Valiliğimiz koordinasyonunda, daha önce envanter çalışması yapılan İlimizde Sanayi Sitesi yapılabilecek yerlere ilişkin detaylı çalışma yapılması için teknik bir ekip oluşturulması ve gerekli iş ve işlemlerin tamamlanması,
- Bartın TSO koordinasyonunda ayakkabı ve saya sektörüne yönelik kooperatif kuruluşuyla alakalı Ticaret Bakanlığı'nın teşvikleri ile sonrasında sanayi sitesinin kurulumu konusunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teşviklerinin dernek üyelerine anlatılacağı bir toplantının planlanması,
- Üretim sürecinde standardizasyonun sağlanması, insan kaynaklı yaşanan sorunların minimize edilmesi ve en önemli gider kalemi olan personele duyulan ihtiyacın azaltılmasını sağlamak amacıyla sektörde uygulanabilecek dijital otomasyon sistemleri ve sektörde yeni ürün geliştirme, mevcut ürünleri daha yenilikçi bir şekilde yeniden tasarlanması konularında KOSGEB Bartın Müdürlüğü, Bartın TSO, ve Bartın Üniversitesi tarafından bir çalışma yapılması (endüstri 4.0) yapılabilecekler konusunda işletmelere yönelik bilgilendirme toplantısının yapılması (Üretim sürecinde standardizasyonun sağlanması, insan kaynaklı hataların minimize edilmesine yönelik ne yapılabileceğinin çalışılarak pilot bir uygulamanın yapılması)